Сүзлек өстендә эш

- **карлыгач-ласточка**
- **алабуга-окунь**
- **бүдәнә-перепелка**

"Адашкан авазлар" С.Вәгыйзов

Ничек булса да булган: авазлар юлдан язган.
Чит сүзләргә кергәннәр һәм адашып йөргәннәр.
Карлыгач пешеп утырган су буенда куакта,
Ә карлыган очып йөргән зәңгәр күктә — еракта.
Чиста күлмәген киеп, бака мәктәпкә килгән.
Балалы сазга төшкән озын ботлы бер челән.
Күктә базлар очканнар, җирдә каз казыганнар.
Симергәннәр диңгезләр, дулкынланган дуңгызлар.
Касмакка җим каптырып, алабута тотканнар.
Балыкларын майга салып, кабада кыздырганнар.
Фермадагы тавыклар салганнар, ди, йомычка,
Кертеп мичкә якканнар кочак-кочак йомырка.
Шундый кызык икән монда: бронзаны ашыйлар.
Брынзаны утта эретеп, төрле әйбер ясыйлар.
Игеннәр өлгергән чакта, шундый хәлләр була, ди:
Бүрәнәләр, очып килеп, бүдәнәгә куна, ди.
Мондый хәлләрне күргәч, авазлар "аһ!" иткәннәр
һәм бергә ант иткәннәр - читкә борын тыкмаска,
үз сүзеңнән чыкмаска.

А...а кү...еле балада шул,
Бала кү...еле далада.
Го…еркәйләр үтеп киткән,
Сизел...и кай арада.

Э.Мөэминова

- Ана күңеле балада шул,
- Бала күңеле далада.
- Гомеркәйләр үтеп киткән,
- Сизелми кай арада.

М,н,ң тартыклары

Малай, кием, күлмәк, имән.

[М] – ирен-ирен тартыгы

Куян, тиен, каен, нарат.

[Н] – тел-теш тартыгы

Яңгыр, таң, бәрәңге, чаңгы.

[ң] – кече тел тартыгы

Зә…гәр, …атур, та…чы, шу…а, ка…ат, ...
арат, и…тиха…, …иһерба..лы, ки…, тә…ле,
ки…лек, …иләш,.а…лы, озакла…ый, ту…а,
беле…ле, кү…ел, бәрә…ге, бәйрә… .

Яңгыр, яңгыр, ни өчен
Җирнең битен юасың?
Җирнең битен юа, юа
Агартмакчы буласың?

Яңгыр ,яу, яу, яу!
Илдә уңыш мул булсын,
Үләннәр дә күп булсын,
Сыерлар да тук булсын,
Безгә эчәргә сөт булсын.